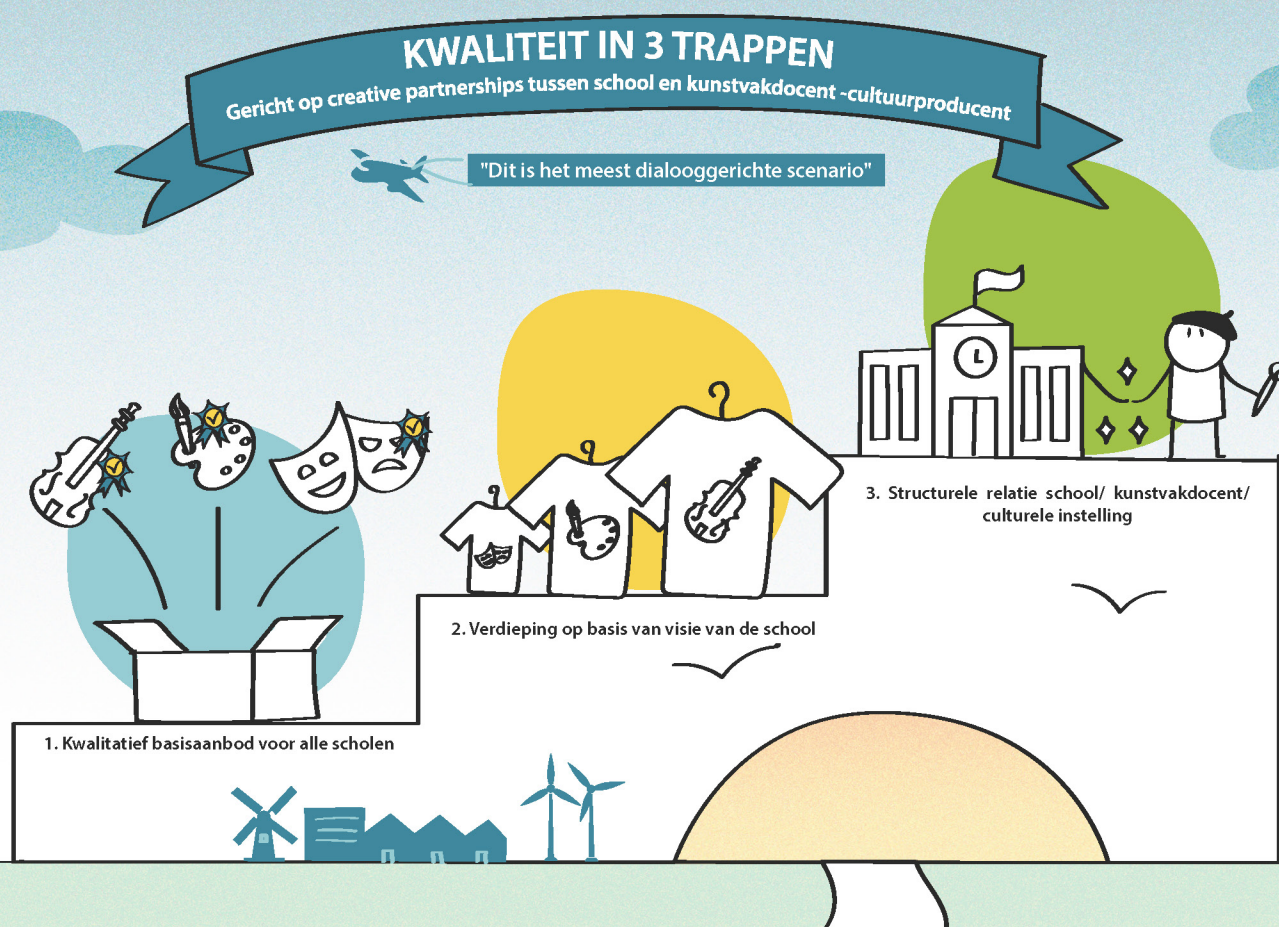

Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 in Flevoland

Kwaliteit in 3 Trappen KI3T

oktober 2020

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	3
2. Inleiding	5
2.1 De interne en externe context	5
2.2 Aanleiding voor de opzet van CmK3 gerelateerd aan het perspectief van CmK2	7
3. Reflectie op de stand van zaken Cultuureducatie met Kwaliteit	7
3.1 Positie cultuureducatie binnen de regionale context	7
3.2 Reflectie op doelstellingen, resultaten en uitvoering De Culturele Haven 2017-2020	8
4. Activiteiten 2021-2024	11
4.1 De uitgangspunten	11
4.2 Projectdoelstellingen	11
4.3 Activiteiten: Opbouw CmK3 Kwaliteit in 3 trappen	12
5. Samenwerking penvoerder, onderwijs, culturele instellingen, instellingen voor hoger onderwijs en anderen ...	15
6. Kennisdeling	17
7. Monitoring en evaluatie	18
8. Planning	18

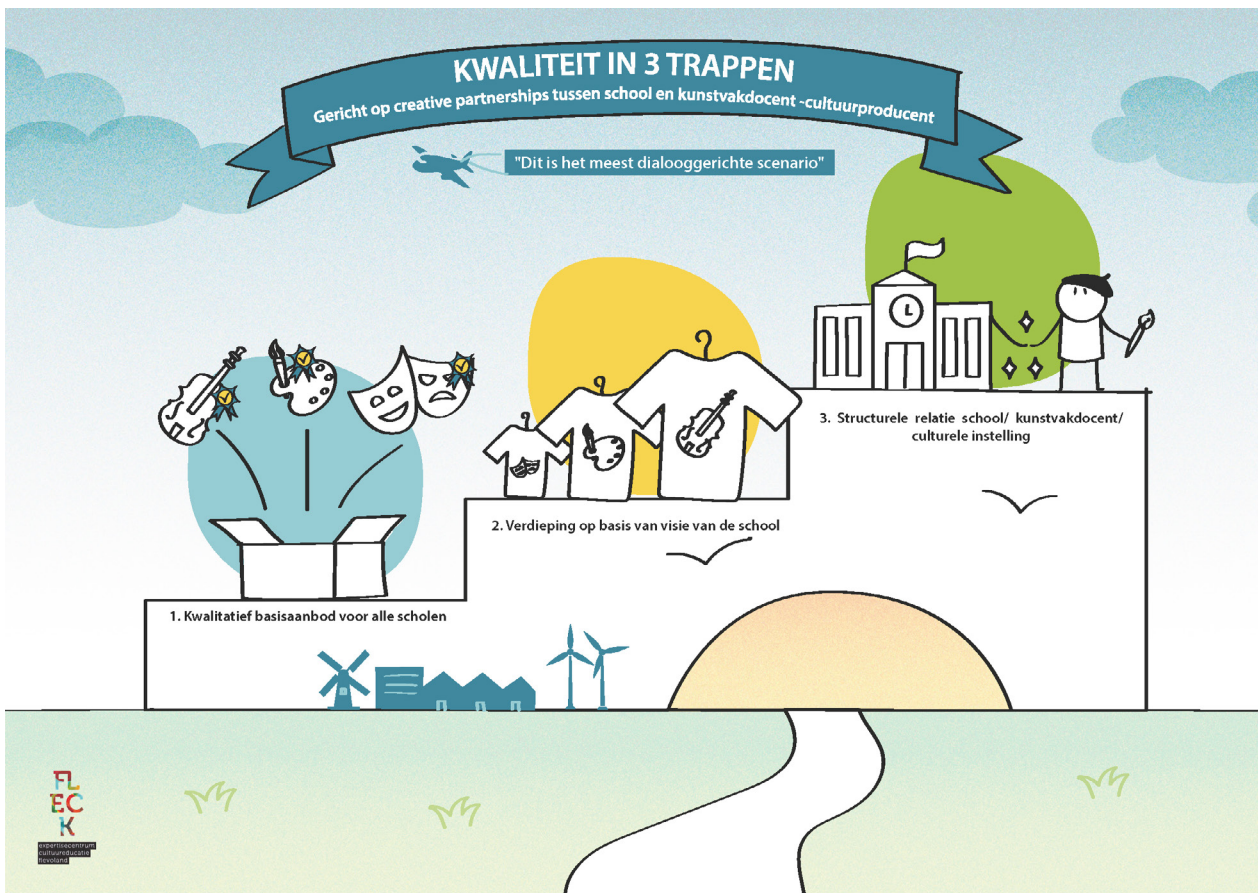
Bijlagen:

1. Toelichting op de begroting
2. Begroting
3. Betrokkenheid partijen bij planvorming + visual
4. Vier scenario's scholen Evi 2.0 in relatie tot Kwaliteit in 3 Trappen
5. CmK Extra aanvraag: 'Vliegende start'

1. Samenvatting

Vanaf 2021 heet het Flevolandse CmK project 'Kwaliteit in drie Trappen', oftewel KI3T. We bouwen voort op onze ervaringen van 2017 – 2020, waar de leerlijn De Culturele Haven centraal stond. Bij KI3T bieden we scholen en de culturele Flevolandse omgeving meer mogelijkheden om zowel in de basis als in de verdieping te werken aan kwalitatief goed cultuuronderwijs. De vraag en het eigenaarschap van de school krijgt in CmK3 meer ruimte.

De naam Kwaliteit in drie Trappen (KI3T) komt voort uit de opbouw, die vanuit een brede basis van kwalitatief aanbod start in de eerste trap, vervolgens mogelijkheden biedt voor de school om samen met een cultuurproducent cultuureducatieve projecten te creëren en tenslotte in de derde trap komt tot structurele relaties met cultuurproducenten en/of vakdocenten. Kwaliteit, kansengelijkheid, duurzaamheid, ontzorging van de school en identiteit van de leerling zijn de kernwoorden voor het Flevolandse CmK3.

Afbeelding 1: visual Kwaliteit in 3 Trappen

Het eigenaarschap van de school is bij alle onderdelen van KI3T uitgangspunt. De school is verantwoordelijk voor de onderwijskundige visie op de ontwikkeling van haar leerlingen en bepaalt de plek van kunst en cultuur daarbinnen. De school wordt in staat gesteld om, passend bij het eigen niveau en de eigen visie en ambities, keuzes te maken op het gebied van cultuureducatie. De kans wordt daarmee groter dat cultuureducatie geborgd wordt. De leerkracht wordt in staat gesteld om zich te scholen en kennis en competenties op te doen om beter cultuuronderwijs te kunnen vormgeven, passend bij de visie van de school. En de leerling kan profiteren van kwalitatief goed cultuuronderwijs in haar eigen lokale en provinciale culturele omgeving.

Bij KI3T, is sprake van een getrapt systeem. In de basis (eerste trap) wordt kwalitatief hoogstaand lokaal en provinciaal aanbod bij elkaar gebracht. De school maakt een bewuste eigen keuze uit dit laagdrempelige basisaanbod. Leerlingen komen in hun eigen omgeving in contact met kunst in de breedste zin van het woord. We willen aan de ene kant dat experts de klas IN gaan, maar tevens willen we dat leerlingen de school UIT gaan. Een belangrijk aspect van KI3T vormt dan ook de culturele ontmoeting met de professionele kunst en cultuur in Flevoland. Beide onderdelen komen voort uit expliciete vragen vanuit het onderwijs.

In de tweede trap kunnen scholen in co-creatie met hun culturele omgeving samenwerken om hun cultuuronderwijs te laten passen bij de visie en werkwijze van de school. Ze maken hiervoor een plan met hun lokale intermediair. Scholen kunnen (grotere) maatwerkvragen stellen of mee-ontwikkelen op basis van hun onderwijsconcept, waardoor cultuuronderwijs integraal, als onderdeel van het onderwijscurriculum wordt opgenomen en daarmee betekenisvol wordt voor de leerling. In de tweede trap is er sprake van op maat ontwikkelde projecten met een kop en een staart.

In de derde trap kunnen scholen vanuit creatieve partnerships bouwen aan horizontale en/of verticale leerlijnen met de culturele omgeving. Ook hierin staat de onderwijsvisie van de school centraal. De school formuleert zelf waar ze naar toe wil vanuit eigen geformuleerde kwaliteitsdoelen. In trap 3 gaat het om het bouwen aan duurzame en langdurige samenwerking tussen de school en een partner uit de culturele omgeving.

De intermediaire makelaars- en adviseursfunctie voor de lokale partners wordt versterkt in CmK3 en daarmee hun duurzame relatie met de eigen scholen. Het opbouwen van een persoonlijke relatie van de school met de intermediair aan de ene kant en cultuurproducenten aan de andere kant is voorwaarde voor het slagen van dit CmK3 programma.

De vraag van de scholen wordt in CmK3 beter verbonden met de lokale en provinciale cultuurproducenten en de lokale partners. De kracht en kwaliteit van de provinciale en lokale culturele omgeving rond de school wordt zo optimaler benut voor de leerlingen.

Wij willen vanuit de driehoek School – Lokale Partner – Cultuurproducent binnen CmK3 werken voor alle type scholen, waarbij de intensiteit (de trap) in KI3T per school kan verschillen.

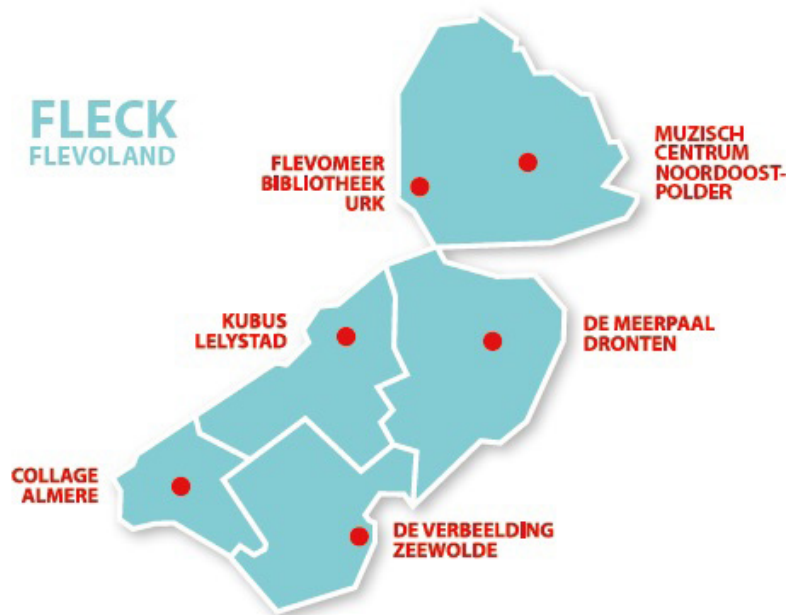
2. Inleiding

“CmK3 wordt een succes omdat kinderen verwonderd zullen raken over wat er allemaal in hun provincie Flevoland gebeurt.” - Caroline Koolschijn, Batavialand

Binnen KI3T willen we realiseren is dat elk kind betekenisvol onderwijs krijgt en zich verbonden voelt met zijn omgeving. Dat elk kind gelijke kansen krijgt en dat het onderwijs in kunst en cultuur zijn identiteit versterkt. Dat elke school eigen stappen kan zetten, op het eigen niveau, in het vormgeven van haar cultuuronderwijs. Dat dit cultuuronderwijs goed aansluit en geïntegreerd is binnen het totale onderwijscurriculum van de school waardoor ze kunst en cultuur een duurzame plek geeft. Dat dit alles gerealiseerd wordt in een elkaar versterkende werkwijze van partners en cultuurproducenten in Flevoland.

2.1 De interne en externe context

Bij CmK3 van Flevoland, KI3T, hebben we te maken met vijf Flevolandse gemeenten (Lelystad, Dronten, NOP, Urk en Zeewolde) buiten Almere. Op 24 april 2013 is in het bestuurlijk overleg tussen het provinciaal bestuur en de diverse Flevolandse gemeenten afgesproken dat alle partijen zich verbinden aan de uitgangspunten om de verankering en de versterking van de kwaliteit van de cultuureducatie in het basisonderwijs te verbeteren. De provincie doet dit door haar opdracht aan FleCk, gemeenten zorgen voor een lokaal loket cultuureducatie, de zogenaamde lokale partner. Voor een school betekent dit dat zij altijd een lokale partner heeft die het eerstelijns aanbod van cultuurproducenten koppelt aan de vraag van de school, en een provinciale partner (FleCk) heeft die de lokale partner versterkt met tweedelijns taken. Flevoland kent daarnaast een overzichtelijke culturele infrastructuur, met een aantal sterke cultuurproducenten.

Afbeelding 2: kaart Flevoland

Het CmK3 programma KI3T waarvan FleCk penvoerder is, geven we dan ook vorm met vier partijen:

- Lokale partners/intermediairs
- Cultuurproducenten
- FleCk
- De scholen

Lokale partners

Dit zijn de door de gemeente gefaciliteerde intermediairs voor de school. In alle Flevolandse gemeenten hebben zij de opdracht om de eigen lokale culturele omgeving, maar vaak ook een passende selectie van provinciaal en landelijk aanbod, te koppelen aan de vraag van de school. De lokale partner is de contactpersoon, eerstelijns adviseur en organisator van cultuureducatie voor de scholen. In Flevoland zijn dit De Verbeelding & CO (Zeewolde), FleVoMeer Bibliotheken Urk (Urk), De Meerpaal (Dronten), Kubus (Lelystad) en Cultuurbedrijf Noordoostpolder (NOP).

Collage-Almere is ook een lokale partner van FleCk en samen met BonteHond penvoerder van een eigen CmK3 programma voor de Almeerse scholen.

Cultuurproducenten

Dit zijn de aanbieders en ontwikkelaars van de professionele cultuureducatie in Flevoland. Het zijn de makers van lesinhouden, workshops, excursies en voorstellingen en leveranciers van kunstvak- en museumdocenten. Buiten Almere is er in Flevoland een aantal gemeentelijk, provinciaal of door het rijk structureel gesubsidieerde culturele instellingen: BonteHond, Batavialand, Cultuurbedrijf Noordoostpolder, Meerpaal en Kubus. Deze cultuurproducenten zijn gewend om veel samen te werken met elkaar, met scholen en met andere culturele partners. Omdat de laatste drie instellingen ook actief zijn als lokale partner, is het belangrijk dat deze rollen van elkaar worden gescheiden bij de uitvoering van het programma CmK3. De drie instellingen zullen steeds ofwel vanuit hun opdracht als intermediair, ofwel vanuit hun opdracht als cultuurproducent hun rol pakken bij de uitvoering van het plan.

Daarnaast kent Flevoland een grote, brede groep cultuurproducenten die bij de ontwikkeling en samenstelling van (nieuw) aanbod een belangrijke plek kan krijgen in CmK3. Op lokaal niveau zijn dit de lokale particuliere muziek- en dansscholen, kunstenaars, creatieve industrie en andere culturele partners in de directe omgeving van de school, die vaak al actief zijn op de scholen via de lokale partner. Op provinciaal niveau zijn dit partners als KAF (architectuur), Land Art Flevoland (land art excursies), KIDD (theater, muziek en erfgoed), Museum Schokland (werelderfgoed), Museum Het Oude Raadhuis op Urk, IVN, Waterschap en Windesheim Flevoland (techniek, natuur en milieu). FlevoMeer Bibliotheek levert niet alleen een lokale partner op Urk, maar is provinciebreed ook cultuurproducent (taal, literatuur, leesbevordering, geletterdheid en digitale geletterdheid). Daarnaast zijn er talloze zzp'ers die vaak als vakdocent actief zijn voor de scholen, bij lokale partners of bij cultuurproducenten.

FleCk

FleCk is de penvoerder van CmK3 en de provinciale verbinder, vanuit een onafhankelijke, tweedelijns rol. Innovatie, netwerken, kennisdeling, advies en deskundigheidsbevordering zijn kerntaken van FleCk via de opdracht van de provincie Flevoland.

De scholen

In 2020 kent Flevoland 121 basisscholen buiten Almere (39 scholen Lelystad, 36 scholen Noordoostpolder, 21 scholen Dronten, 11 scholen Zeewolde, 14 scholen Urk) met ongeveer 22.000 leerlingen. Daarvan hebben in totaal 54 scholen één of meerdere jaren deelgenomen aan De Culturele Haven, het programma in de vorige twee periodes Cultuureducatie met Kwaliteit 2013-2016 en 2017-2020. Daarnaast kent Flevoland drie scholen die momenteel meelopen in het co-creatieprogramma Mediakunst en Techniek vanuit de FCP-regeling Mediakunst. Er zijn 8 gehonoreerde aanvragen Muziekimpuls (buiten Almere) waarvan de meeste komend seizoen aflopen.

De verschillen tussen de scholen en gemeenten zijn groot. In Lelystad participeert meer dan de helft van de scholen in het onderwijsachterstandenbeleid van de gemeente. Zeewolde heeft een relatief lage achterstandsscore, maar heeft net zoals de Noordoostpolder te kampen met krimp van het aantal leerlingen.

	2018		2019		Gemiddelde 2018/2019
Gemeente	Achterstandsscore	Aantal kinderen	Achterstandsscore	Aantal kinderen	Achterstandsscore
Dronten	1.884,49	4.291	1.998,67	4.267	1.941,580
Lelystad	8.488,78	8.656	9.087,05	8.541	8.787,915
Noordoostpolder	3.034,91	5.265	3.338,91	5.212	3.186,910
Urk	2.244,64	3.742	2.330,15	3.704	2.287,395
Zeewolde	629,38	2.322	675,83	2.303	652,605

Tabel 1: achterstandsscores per gemeente, bron CBS

Daarnaast kennen veel Flevolandse scholen een instabiele situatie door vaak wisselende directies en icc'ers en een tekort aan leerkrachten. Daar komt nu de nasleep van corona bij, die nog niet valt te voorspellen.

2.2 Aanleiding voor de opzet van CmK3 gerelateerd aan het perspectief van CmK2

In CmK2 stond het programma De Culturele Haven centraal. Een cultuurleerlijn van Flevolandse bodem waarbinnen erfgoed-, beeldend-, theater- en muzieklessen geïntegreerd werden aangeboden en gekoppeld aan projectweken met daarin excursies, theatervoorstellingen en workshops van de provinciale Flevolandse culturele instellingen. Het doel van De Culturele Haven, om kinderen via een Flevolandse cultuurleerlijn in contact te brengen met de professionele kunst en het erfgoed uit hun omgeving was ambitieus en veelbelovend, maar in de praktijk bleek dat we met elkaar via De Culturele Haven een te dichtgetimmerd geheel hadden gerealiseerd, dat niet voldoende kon meebewegen met de veranderende behoefte van en actualiteit op scholen. Zie voor een uitgebreide reflectie op CmK2 hoofdstuk 3.

Dit gaf ons als CmK2-partners het inzicht dat CmK3 een programmastructuur moest worden, waarmee we in de loop van vier jaar door kunnen bouwen op al het aanbod dat is ontwikkeld, niet alleen binnen Culturele Haven, maar ook daarbuiten. Met daarnaast de mogelijkheid voor scholen om de diepte in te gaan en cultuureducatie werkelijk te verankeren. De vraag van de school willen we in CmK3 gedurende vier jaar 2021 – 2024 veel centraler stellen dan in CmK2. En de inzet van cultuurproducenten waarmee de school kan samenwerken is afhankelijk van die vraag.

We hadden vanaf het begin drie aandachtspunten voor CmK3:

1. Hoe kunnen we vanuit een inhoudelijke visie op cultuureducatie met kwaliteit werken aan de culturele ontwikkeling van leerlingen binnen CmK?
2. Hoe maken we CmK duurzaam en toch flexibel en kunnen we daarin de actualiteit van werkdruk, leerkrachtentekort en corona een plaats geven? Hoe kunnen we ontzorgen?
3. Hoe voorkomen we gevoelens van onderlinge concurrentie en benutten we de krachten van het culturele veld in Flevoland?

Traject totstandkoming CmK3

Vanaf december 2019 zijn we aan de slag gegaan met het ontwikkelen van een nieuwe aanpak voor CmK3. Dit deden we door middel van een uitgebreide onderzoeksfase. Deze bestond uit negen strategische sessies met de huidige CmK2-partners, een behoefte onderzoek bij leerlingen, icc'ers en schoolleiders op dertien Flevolandse basisscholen en twee gezamenlijke online ontwerpessies op 21 en 22 april (Zie ook bijlage 2 Betrokkenheid partijen bij planvorming + visual). De onderzoeksfase leverde tien ontwerpcriteria op die leidend waren bij het verdere ontwerp van CmK3. Deze zijn te vinden bij hoofdstuk 4 (Activiteiten).

Na de onderzoeksfase heeft FleCk als volgende stap in het voorbereidingsproces tot CmK3, drie mogelijke scenario's ontwikkeld. Elk scenario legde andere accenten op de ontwerpcriteria. Deze zijn in juni 2020 besproken met de ambtenaren van de diverse gemeenten en met alle partners en cultuurproducenten. Het concept-plan dat we vervolgens hebben geschreven is voorgelegd aan alle partners, cultuurproducenten, ambtenaren van de diverse gemeenten en aan Flevolandse schoolbesturen. Uiteindelijk heeft dat geleid tot de huidige invulling van CmK3, Kwaliteit in 3 Trappen KI3T.

3. Reflectie op de stand van zaken Cultuureducatie met Kwaliteit

3.1 Positie cultuureducatie binnen de regionale context

Alle Lokale Partners binnen CmK3 ontvangen gemeentelijke subsidie voor hun lokale intermediairrol. Daarnaast zijn Kubus, Meerpaal en Cultuurbedrijf NOP ook actief als cultuurproducent voor basisscholen vanuit hun gemeentelijke subsidie. Batavialand en BonteHond zijn de twee grote provinciale cultuurproducenten met een ontwikkeltaak voor cultuureducatie en worden door hun gemeente, provincie en rijk (in het geval van BonteHond) gesubsidieerd. FleCk ontvangt eveneens meerjarige subsidie van de provincie Flevoland. Voor alle betrokken subsidiënten is cultuureducatie een belangrijk en vanzelfsprekend onderdeel van het meerjarig cultuurbeleid. Cultuureducatie met Kwaliteit is een cofinanciering van Rijk en provincie Flevoland. Op het beleid van de provincie gaan we hier wat nader in.

Flevoland: ruimte voor cultuur

Nota Cultuurbeleid 2021-2024

Afbeelding 3: nota Cultuurbeleid Provincie Flevoland: ruimte voor cultuur

Provincie Flevoland heeft een [nota Cultuurbeleid 2021 – 2024](#) gepresenteerd, Ruimte voor Cultuur. De provincie wil in de periode 2021-2024 werken aan een sterk cultureel klimaat van hoge artistieke waarde, waarvan maker en publiek, maatschappij, economie en ruimtelijke omgeving profiteren.

Cultuureducatie in het primair en voortgezet onderwijs krijgt aandacht in de route 'Cultuur Beleven':

"Cultuureducatie is leren door, over en met kunst en cultuur. Het effect is dat leerlingen weten in wat voor gebied ze wonen en hoe dat is ontstaan. Ook draagt cultuureducatie bij aan de vorming van de eigen identiteit: 'wie ben ik, waar kom ik vandaan en waar ga ik naartoe?'"

In de nota wordt bovendien benoemd dat culturele instellingen en andere culturele partners de ruimte krijgen om aanbod op maat te ontwikkelen zodat cultuuronderwijs kan aansluiten bij dat wat de school wil. De provincie ziet een kans in het bevorderen van expertise, waardoor cultuureducatie een structurele inbedding krijgt bij de scholen en de kwaliteit verbetert.

De prioriteiten die de provincie noemt krijgen een vertaling in KI3T. De school is aan zet als het gaat om de inhoud en plek die cultuuronderwijs krijgt. De kwaliteit van alle onderdelen van KI3T is hoog en de eigenheid van Flevolandse kunst en erfgoed komt bij alle trappen terug. We werken met CmK3 voor alle kinderen, vanuit het beginsel van kansengelijkheid en oog voor diversiteit, met het doel evenwichtige, rijke, onderzoekende en creatieve burgers te maken die hun Flevolandse identiteit kennen.

3.2 Reflectie op doelstellingen, resultaten en uitvoering De Culturele Haven 2017-2020

"Over Flevoland, mensen hadden geen idee hoe het allemaal tot stand was gekomen." - icc'er van Culturele Havenschool. Bron: Onderzoek Smart Connections

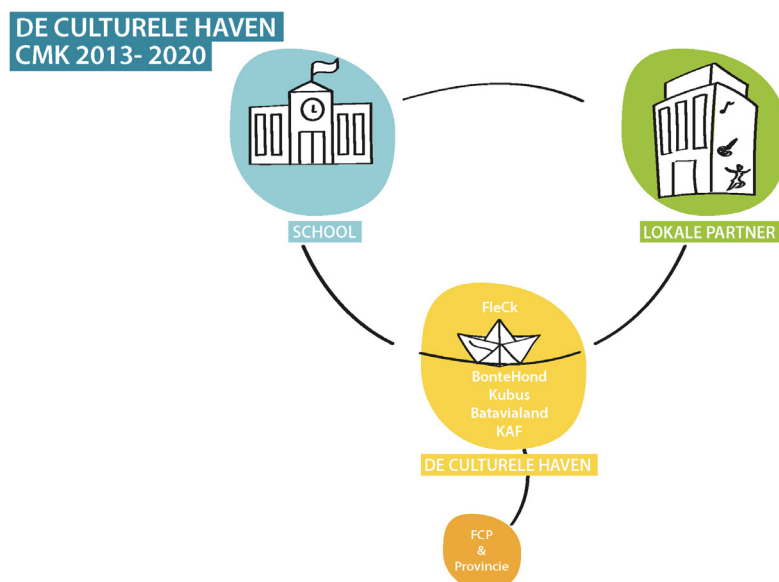
In de periode 2013-2016 lag het accent op de ontwikkeling van een nieuwe doorlopende culturele leerlijn, De Culturele Haven. In 2017-2020 was het doel om deze leerlijn binnen de scholen te verdiepen en duurzaam in te bedden in het curriculum van de school. Dat leidde tot de volgende vier doelstellingen:

1. Investeren in een betere begeleiding van de scholen en verbetering van de vakinhoudelijke deskundigheid;
2. Investeren in een betere inbedding van De Culturele Haven in relatie tot andere cultuurprogramma's op de scholen. Van interne samenhang (leerlijn) naar externe samenhang (leerlijn in het curriculum);
3. Versterken en verdieping van de leerlijn;
4. Vergroten van bereik.

Voor de samenwerkende culturele instellingen was het inspirerend om de krachten te bundelen en samen te werken aan één geïntegreerde cultuurleerlijn van Flevolandse bodem.

Het bleek in de praktijk echter complex om de in CmK1 ontwikkelde leerlijn binnen scholen te verdiepen en duurzaam in te bedden in het curriculum van de school. Waar in de periode 2013-2016 de behoefte van

scholen groot was aan een cultuurleerlijn en bereidheid om zelf als leerkrachtenteam te investeren in de eigen deskundigheid, zwakte die behoefte later af. De Culturele Haven bood te weinig flexibiliteit om goed aan te sluiten op het moment dat de actualiteit en druk op de scholen niet meer pasten bij de inhoud en doelen van het project. Het bereik liep daardoor terug. Uit gesprekken bleek ook dat de rolverdeling binnen het project onvoldoende transparant was. Doordat FleCk de projectleiding verzorgde van De Culturele Haven was zij naast ondersteuner ook actief in het mede organiseren en promoten van De Culturele Haven. Daarmee werd FleCk door sommige gemeenten en scholen te weinig gezien als een onafhankelijk tweedelijns kenniscentrum en ontstond het beeld dat FleCk actief was als eerstelijns cultuurproducent en aanbieder. Hierdoor zorgde De Culturele Haven soms voor gevoelens van concurrentie bij de lokale culturele instellingen.

Afbeelding 4: samenwerkingsstructuur & positionering FleCk in De Culturele Haven 2013-2020

Een reflectie op de vier doelstellingen

De CmK2 doelstelling Investeren in een betere begeleiding is deels gehaald. In de periode 2017-2020 zijn De Culturele Haven coaches opgeleid en verantwoordelijk gemaakt voor de begeleiding van scholen in de implementatie van De Culturele Haven. Uit de meeste evaluaties blijkt dat scholen het prettig vonden dat een bekend gezicht uit de lokale omgeving contactpersoon was voor De Culturele Haven en als vraagbaak diende.

De CmK2 doelstelling Investeren in een betere inbedding en Versterken en verdiepen van de leerlijn zijn onvoldoende gerealiseerd. Dit had een aantal oorzaken:

- **Herhaling in aanbod voor de leerkracht.** Veel leerkrachten vonden de leerlijn in herhaling vallen, omdat zij elk jaar hetzelfde activiteitenlespakket uitvoerden (lespakket met voorstellingen, workshops en excursies). Die herhaling gold niet voor de leerlingen (want voor hen was de inhoud elk jaar nieuw en aansluitend), maar de betreffende leerkrachten ervoeren een 'projectweekmoeheid'. Zo genoemd, omdat de meeste scholen alle activiteitenlespakketten bundelden in een jaarlijkse projectweek. De inhoud van de leerlijn werd wel positief beoordeeld met een gemiddeld cijfer van 7,3.
- **Koppeling thema of methode lastig.** Enkele scholen vonden het lastig om de lespakketten uit de leerlijn te koppelen aan de schoolthema's of gebruikte methodes. Hierdoor voerden sommige leerkrachten de lespakketten niet uit.
- **Verankering van de leerlijn wisselend.** De verschillen tussen de deelnemende scholen bleven bestaan. Waar de ene school na vier jaar Culturele Haven bezig was met verankering van de leerlijn met focus op de activiteitenlespakketten, was een andere school nog in een beginfase.
- **Volginstrument geen prioriteit voor scholen.** Uit gesprekken met scholen bleek dat het merendeel van de scholen geen behoefte had om de resultaten van De Culturele Haven te koppelen aan een volginstrument of leerlingportfolio. Cultuuronderwijs of De Culturele Haven waren hiervoor nog onvoldoende verankerd of hadden geen prioriteit bij de implementatie van een door de school gekozen geheel volginstrument.

De doelstelling *Vergroten van bereik* is in aanvang wel gehaald, maar later liep de deelname terug.

- **Deelname scholen teruggelopen.** In de totale periode van De Culturele Haven zijn 54 scholen bereikt, met als hoogtepunt 2019 met 38 scholen. Het aantal deelnemende scholen nam echter af tot onder de 20 in 2020.
- **Kosten soms een probleem.** Vanwege andere keuzes (op het gebied van cultuureducatie) beschikten scholen niet altijd over voldoende budget voor De Culturele Haven. Het kostenprobleem bleek moeilijk op te lossen, ook omdat in sommige gemeenten de scholen langlopende prijsafspraken hebben met de lokale partner binnen het eigen gemeentelijke convenant voor cultuureducatie.

Aanvullend op de evaluatie CmK2, heeft Smart Connections als onderdeel van Moneva een **onderzoek op dertien po-scholen in vijf Flevolandse gemeenten** gedaan. Een brede mix aan scholen participeerde in het onderzoek: scholen die nog weinig doen met cultuuronderwijs, scholen die veel doen met cultuuronderwijs, De Culturele Havenscholen maar ook niet-De Culturele Havenscholen. Uit alle vijf de gemeenten deden minimaal twee scholen mee. Het onderzoek van Smart Connections leverde veel interessante inzichten op.

Allereerst bleek uit het onderzoek dat tijd, urgentie en eigenaarschap m.b.t. cultuuronderwijs op de meeste scholen ontbreekt. Cultuureducatie blijkt voor veel scholen een smal begrip. Er wordt nog nauwelijks een link gelegd met de doelen die ze zelf vanuit onderwijs nastreven op het gebied van 21e-eeuwse vaardigheden, thematisch werken, gepersonaliseerd leren en talentontwikkeling. Daardoor blijft cultuureducatie op dit moment op veel scholen nog vaak hangen op een leuke ontspannende activiteit als tegenwicht voor zwaardere lesstof. En wordt er weinig tijd besteed aan cultuureducatie door scholen, gemiddeld 0,5 uur per week. Uit het onderzoek blijkt echter ook dat veel scholen het wel van grote waarde zien dat cultuuronderwijs gekoppeld wordt aan de omgeving en dat leerlingen zich verbonden voelen met hun plek. En ze zien kansen in het koppelen van cultuuronderwijs aan wereldoriëntatie, talentontwikkeling en aansluiting bij de 21e-eeuwse vaardigheden. Aandacht voor talentontwikkeling van leerlingen, ieder kind laten ontdekken waar dat goed en uniek in is, maakt volgens scholen het vinden van een plek in de maatschappij kansrijker. De 21e-eeuwse vaardigheden koppelen scholen aan een noodzakelijke focus op andere vaardigheden in de toekomst, in een maatschappij die om meer zelfstandigheid vraagt.

Smart Connections onderscheidde **drie type scholen in Flevoland met een eigen visie op onderwijs**:

1. Focusscholen: leerlingen klaarstomen voor vervolgonderwijs.
2. Flexibele scholen: reflecteren op de eigen aanpak en proberen het onderwijs effectiever en uitdagender te maken voor alle leerlingen door een gepersonaliseerde benadering.
3. Toekomstscholen: leerlingen voorbereiden op een veranderende wereld.

Wensen van de Focusscholen m.b.t. CmK3-aanbod:

- Inzet van vakdocenten (biedt professionaliteit en bespaart tijd);
- Lokale connectie met culturele omgeving;
- De school uit (mits de organisatie niet bij de school zelf ligt).

Wensen van de Flexibele scholen en Toekomstscholen m.b.t. CmK3-aanbod:

- Creatieve opdrachten om de thema's van wereldoriëntatie tot leven te laten komen;
- Een portfolio aan opdrachten en werkvormen waar leerlingen zelf uit kunnen kiezen;
- Excursies waarbij leerlingen de Flevolandse kant van het thema ontdekken;
- Top vakdocenten.

Conclusies uit de terugblik CmK2 en het behoefte onderzoek bij scholen

- We gaan uit van een dialooggerichte samenwerking tussen school en culturele instelling;
- We gaan uit van bestaand gezamenlijk aanbod in de basis en ontwikkelen geen nieuwe leerlijnen tenzij dit in co-creatie op vraag van de school gebeurt;
- We streven naar het ontsluiten en borgen van de materialen die ontwikkeld zijn binnen De Culturele Haven tijdens CmK1 en CmK2;
- We zetten de financiële middelen zo in, dat ze optimaal ten goede komen aan de scholen;
- We houden rekening met de realiteit binnen het onderwijs en ontzorgen door zo goed mogelijk aan te sluiten op dat waar de school mee bezig is;
- We streven naar een transparante rolverdeling en samenwerkingsstructuur tussen CmK3 partners en vertrouwen in- en kennis van elkaars kracht en kwaliteit.

4. Activiteiten 2021-2024

4.1 De uitgangspunten

“Als we naar Schokland of Batavialand zouden kunnen met eenzelfde educatieve kwaliteit als bij het Rijks, heeft dat een enorme meerwaarde.” - Icc'er, Basisschool Kaleidoscoop, Zeewolde

Uitgangspunt bij Kwaliteit in 3 Trappen (KI3T), is dat binnen een school pas sprake kan zijn van een versterking van de schoolvisie op cultuuronderwijs als er een kwalitatief hoogstaand cultuuraanbod is voor scholen (Trap 1). Die versterkte visie is vervolgens voorwaarde om cultuuronderwijs op school duurzaam te maken (Trap 2 en 3). Scholen kunnen binnen KI3T zowel laagdrempelig passend cultuuraanbod kiezen wat vrij eenvoudig aangepast kan worden aan een specifiek thema of wens van de school, als vanuit de eigen ontwikkelvraag in dialoog en samen met cultuurproducenten passend cultuuronderwijs ontwikkelen, verdiepen en implementeren. Zo zet elke school eigen stappen, op het eigen niveau, in het vormgeven van haar cultuuronderwijs. Ze krijgt daarbij extra ondersteuning van haar lokale intermediair om dit cultuuronderwijs goed aan te laten sluiten en te integreren binnen haar totale onderwijscurriculum. Cultuurproducenten leveren binnen KIT het cultuuraanbod in trap 1 en krijgen de kans om vanuit de vraag en behoeftes van de scholen passend aanbod te ontwikkelen.

Uit onze onderzoeksfase hebben wij tien **ontwerpcriteria** geformuleerd die leidend zijn bij het verdere ontwerp en de uitvoering van Kwaliteit in 3 Trappen KI3T:

1. Stuur experts de klassen in. Investeer hiervoor in goede Flevolandse vak- en museumdocenten;
2. Bied leerlingen cultuuronderwijs buiten het klaslokaal. Ontsluit hiervoor de culturele omgeving;
3. Zorg voor goed (provinciaal) lesmateriaal. Verbind hiervoor de lesinhouden van diverse partners in de provincie en ontwerp van daaruit leerroutes voor de school;
4. Verbind cultuuronderwijs met andere vakken. En match het cultuuraanbod met dat waar de school in haar onderwijsontwikkeling mee bezig is;
5. Ontzorg scholen;
6. Geef scholen ruimte om te kiezen en ieder op het eigen niveau een volgende stap te laten zetten;
7. Werk vanuit een heldere rolverdeling tussen de partners (voorkom concurrentie);
8. Verbind binnen- en buitenschools;
9. Zorg voor eigenaarschap bij de school;
10. Laat meer leerlingen en scholen meedoen aan CmK 2021-2024.

4.2 Projectdoelstellingen

1. Het vergroten van het eigenaarschap van de school op het gebied van cultuuronderwijs;
2. Het ontsluiten van de lokale en Flevolandse culturele omgeving voor de school;
3. Scholen, culturele instellingen en vakdocenten zijn in staat samen vakoverstijgend cultuuronderwijs vorm te geven;
4. De Flevolandse culturele infrastructuur versterkt elkaar binnen het cultuuronderwijs op scholen.

Resultaten over twee en vier jaar

Doel	Twee jaar	Vier jaar
Participatie scholen aan totale CmK-programma	78 scholen doen mee (meer dan de helft van alle Flevolandse basisscholen)	89 scholen doen mee (2/3 van alle Flevolandse basisscholen)
Participatie scholen in trap 1	53 scholen	53 scholen
Participatie scholen in trap 2	20 scholen	25 scholen
Participatie scholen in trap 3	5 scholen	14 scholen
Flevolandse culturele ontmoetingen	6 culturele ontmoetingen zijn (door) ontwikkeld en uitgevoerd	18 culturele ontmoetingen zijn (door) ontwikkeld en uitgevoerd
Vakoverstijgend cultuuronderwijs	25% van de scholen geeft in evaluaties aan cultuuronderwijs eenvoudiger en vaker te verbinden aan hun onderwijscurriculum	40% van de scholen geeft in evaluaties aan cultuuronderwijs makkelijker en meer te verbinden aan hun onderwijscurriculum

Samenwerking	75% van de deelnemende partners ervaart een betere samenwerking en krachtenversterking binnen de provinciale culturele infrastructuur in het samen werken aan cultuuronderwijs op de scholen.	100% van de deelnemende partners ervaart een betere samenwerking en krachtenversterking binnen de provinciale culturele infrastructuur in het samen werken aan cultuuronderwijs op de scholen.
---------------------	---	--

4.3 Activiteiten: Opbouw CmK3 Kwaliteit in 3 trappen

Trap 1: kwalitatief hoogstaand aanbod.

“Kunst is een verrassing. Niet iets moeilijks.” - Roeland Dekkers, BonteHond

In trap 1 laten we scholen met kwaliteit kiezen. Alle scholen krijgen toegang tot een geselecteerd en kwalitatief cultuurprogramma met daarin lesmateriaal, kunstvakdocenten en kunstenaars en culturele ontmoetingen met de professionele kunst en cultuur uit en in de omgeving van de school. Door middel van laagdrempelige activiteiten kunnen scholen kennis maken met de kunstenaars en cultuurproducenten uit hun lokale en provinciale omgeving. Daarmee kunnen ze later in trap 2 en 3 verdere stappen zetten. Al het aanbod is geselecteerd op basis van kwaliteitscriteria en is eenvoudig aan te passen aan de schooleigen context.

Het basisaanbod bestaat uit twee onderdelen, waar de school zelf uit kiest.

1. Buiten het klaslokaal: Het Flevolands basisprogramma met daarin de culturele ontmoetingen lokaal en provinciaal in de Flevolandse omgeving (theater, muziek, dans, opera, musical, circus, etc.)
2. Binnen het klaslokaal: goed lesmateriaal, kwalitatieve workshops en projecten die uit te voeren zijn met gastdocenten en kunstenaars uit de omgeving van de school. Culturele ontmoetingen buiten het klaslokaal kunnen verdiept worden met voorbereidende lessen, workshops of verwerkingslessen binnen het klaslokaal.

Het Flevolands basisprogramma wordt elk jaar opnieuw samengesteld door de Werkgroep Basisaanbod die bestaat uit de lokale partners, BonteHond en Batavialand en in samenwerking met een bredere schil van cultuurproducenten (bijvoorbeeld FlevoMeerBibliotheek of Museum Schokland). De in De Culturele Haven ontwikkelde excursies en theatervoorstellingen kunnen deel uitmaken van het aanbod, en ook binnen de lokale context ontwikkelde culturele ontmoetingen kunnen onderdeel zijn. Er is ontwikkelbudget om nieuwe samenwerkingen op te zetten en bijzondere culturele ontmoetingen te ontwikkelen, bijvoorbeeld op het gebied van architectuur en kunst in de openbare ruimte met KAF, of tussen Museum Schokland en Batavialand rond het Verhaal van Flevoland, of tussen BonteHond en lokale partners rond theater. Ook een bijzondere nieuwe tentoonstelling kan aanleiding zijn voor ontwikkeling van een nieuwe ontmoeting, of een actualiteit zoals bijvoorbeeld de Floriade.

We maken een categorisering van al het aanbod (bijvoorbeeld op type scholen, veelgebruikte thema's, wereldoriëntatie methodes etc.) zodat projecten gemakkelijker passend kunnen worden gemaakt voor het onderwijs. Dit ontsluiten we op een gemeenschappelijke website. In hoeverre dit een goed ingerichte duurzame backoffice website wordt ter ondersteuning van lokale partners en scholen of een gezamenlijke frontoffice website waarop al het CmK-aanbod gezamenlijk wordt aangeboden aan de scholen, onderzoeken we in het voorbereidende jaar. Al het aanbod krijgt een door de werkgroep basisaanbod ontwikkeld kwaliteitskeurmerk en wordt hierop telkens geëvalueerd en verder doorontwikkeld.

We willen scholen al in Trap 1 stimuleren om bewust te kiezen vanuit visie. We vragen ze hiervoor om zelf een basisinvestering te doen in tijd (4 uur) en middelen (minimaal 9 euro per leerling). Dit bedrag wordt gematcht naar 12 euro per leerling. Daarbij krijgt de school ook het busvervoer vergoed van maximaal één 1 excursie per schooljaar. De school committeert zich aan een dialooggericht intakegesprek van twee uur met de lokale partner, de jaarlijkse Moneva (middels het online zelfevaluatie-instrument Evi 2.0, zie hoofdstuk 7) en een jaarlijkse evaluatie op basis van de intake. Een icc'er is niet verplicht, een aanspreekpunt per school wel.

Trap 2: Integrale onderwijsvisie

“Als de aanpak is aangesloten op de visie en integrale aanpak van de school, dan kun je niet om cultuuronderwijs heen.” - Wilma Blikendaal, OBS ‘t Kofschip, Zeewolde

Scholen in de tweede trap nemen zelf een grotere rol om het cultuuronderwijs passend te maken bij het eigen onderwijscurriculum, en aan te laten sluiten bij de visie en werkwijze van de school (bijvoorbeeld de WO-methode of thematisch onderwijs). Ze maken hiervoor een plan met hun lokale intermediair met daarin doelen gekoppeld aan activiteiten. Ze krijgen hiervoor extra gelden om dit te realiseren. Waar in trap 1 met name kortlopende activiteiten centraal staan, kunnen scholen in trap 2 in intensievere op maat projecten met hun culturele omgeving samenwerken.

Scholen in de tweede trap kunnen kiezen uit twee mogelijkheden:

1. Op Maat: Voor en met één school. De school formuleert een ontwikkelingsvraag voor één of meerdere bouwen en kan met behulp van het CmK matchingsbudget zelf de cultuurproducent(en) faciliteren om dit in dialoog (samen) op te zetten. Het kan dan gaan om bijvoorbeeld het opzetten van atelieronderwijs met specifieke kunstenaars of kunstvakdocenten, het implementeren van een muziekmethode of beeldende methode met teamtraining en/of co-teaching of coaching on the job.
2. Co-creatie: Voor en met meerdere scholen. De school kan deelnemen aan een co-creatietraject met meerdere scholen en passende cultuurproducenten met een soortgelijke ontwikkelvraag en wens om hiervoor zelf cultuuronderwijs te ontwerpen. Dit kan rond een specifiek thema, bijvoorbeeld Taal & kunst, Mediakunst & Techniek, Erfgoed & WO, Kunst & gepersonaliseerd leren, Kunst & burgerschap. Maar ook een co-creatietraject voor een pilot binnen-buitenschools of po-vo is mogelijk.

Een school die kiest voor CmK in de 2e trap committeert zich aan een minimale inleg van 9 euro per leerling. Dit wordt gematcht naar 18 euro per leerling. Daarvoor kan zij ook gebruik maken van het Trap 1 aanbod en de busvervoer vergoeding van maximaal 1 excursie per schooljaar. Scholen maken in Trap 2 een plan samen met de lokale partner. Daarin formuleren ze hun specifieke ontwikkelvraag voor 1 of meerdere bouwen en hun beoogde doelen gekoppeld aan de activiteiten. De school committeert zich vervolgens om in dialoog of co-creatie tot maatwerk en product te komen. Ze monitort en stelt haar ontwikkeldoelen bij, middels het invullen van Evi 2.0 en het bespreken van de resultaten met de lokale intermediair. Een geformuleerde visie op cultuuronderwijs en een icc'er light (zie voor meer info 'Professionalisering') zijn voorwaarde voor trap 2, zodat de school naast een visie op cultuuronderwijs voldoende inzet in uren heeft voor borging.

In onze communicatie over KI3T zullen we de tweede trap als standaard neerzetten, waarbij we de mogelijkheid bieden voor scholen om te kiezen voor een light variant (trap 1) of voor een nog intensiever traject in trap 3.

Trap 3: Creative partnerships

“We willen niet meer hap snap maar in lange lijnen denken en verdieping en borging realiseren.” - Kubus, Lelystad

In de derde trap kunnen scholen vanuit creative partnerships bouwen aan horizontale en/of verticale leerlijnen met de culturele omgeving. De school formuleert zelf waar ze naar toe wil en vanuit eigen visie op kwaliteit van cultuuronderwijs. Bij trap 3 gaat het over commitment van de school om echt samen te werken.

De school kan bijvoorbeeld een structurele samenwerking aangaan met een of meerdere kunstvakdocenten om samen leerlijnen beeldend, dans, theater of muziek te ontwikkelen. Via co-teaching vindt uitvoering plaats. Van belang is dat de lessen niet op zichzelf staan maar aansluiten en aanhaken op het onderwijscurriculum en de visie van de school op kunst en cultuur.

Een ander voorbeeld van Trap 3 is wanneer een school samen met het kunstencentrum en de bibliotheek een medialab wil realiseren in school, waar de leerlingen toekomstgericht-, actueel en betekenisvol onderwijs kunnen krijgen. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van videokunst, animatie of gamedesign binnen de wereldoriëntatie-lessen. Of die thematisch werken verrijkt door de inzet 3D-ontwerp, digitale fotografie of sounddesign.

Een school die kiest voor CmK in de 3e trap committeert zich aan een minimale inleg van 12 euro per leerling. Dit wordt gematcht tot 27 euro per leerling. Ook voor Trap3 scholen geldt dat zij gebruik kunnen maken van het

Trap 1 aanbod en de busvervoer vergoeding van maximaal 1 excursie per schooljaar. Scholen maken in Trap3 een beknopt ontwikkelplan met daarin hun doelen en samenwerkingsafspraken met de creative partner(s). Ze monitort en stelt haar ontwikkeldoelen bij het middels het invullen van EVI en bespreken van de resultaten met de lokale intermediair. Een icc'er en cultuurbeleid is voorwaarde voor trap 3. Daarbij is de taak van de icc'er vastgelegd in het taakbeleid van de school en is het meerjarig cultuurbeleid geborgd in het schoolplan.

Kansengelijkheid

De opzet van KI3T biedt ruimte om meer in te zetten op kansengelijkheid, een van de speerpunten van CmK3. In trap 1 kunnen we zo veel mogelijk scholen (ook achterstandsscholen) bereiken met kwalitatief basisaanbod, waardoor zo veel mogelijk leerlingen in contact komen met de professionele kunst en cultuur in de eigen omgeving. Trap 2 en trap 3 bieden kansen voor achterstandsscholen en voor het speciaal onderwijs om cultuuronderwijs passend bij de cultuurbeleving van haar eigen leerlingen te ontwikkelen en implementeren. Hierbij onderzoeken we ook of het mogelijk is om, passend bij de vraag van een school, aan te haken bij landelijke projecten, zoals de pilot hoogbegaafdheid en cultuuronderwijs die door Marjo Berendsen en Aafje Moonen van de Radboud Universiteit (en mogelijk is samenwerking met het LKCA) wordt opgezet.

Twee sporen

Omdat onze opzet van CmK 3 in hoge mate verschilt van CmK2, is er niet zo zeer sprake van 'oude' en 'nieuwe' scholen. Er zijn scholen buiten De Culturele Haven die we al kunnen typeren als typische Trap 2 of Trap 3 scholen. Bijvoorbeeld omdat ze de Muziekimpuls doen of al structureel kunstvakdocenten inzetten vanuit werkdrukverlagingsmiddelen of omdat ze meedoen met een co-creatietraject, zoals bijvoorbeeld Mediakunst en Techniek. En er zijn De Culturele Haven scholen die we misschien eerder plaatsen bij Trap 1, omdat ze vooral de leerlijn volgen vanwege het 'kant-en-klare' karakter. De Culturele Havenscholen die we waarschijnlijk zullen plaatsen in Trap 2 of Trap 3 zijn scholen die buiten De Culturele Haven ook veel samenwerken met andere cultuurproducenten. Zij zetten De Culturele Haven vaak al in als onderdeel van hun eigen cultuurbrede leerlijn en implementeren De Culturele Haven binnen hun methode of thematisch onderwijs. We zien ons plan KI3T dan ook vooral als doorbouwen op wat is bereikt afgelopen periode. Desalniettemin verwachten wij, door het laagdrempelige en bredere karakter van Trap 1, dat wij met KI3T een grote groep scholen in Flevoland gaan bereiken die de afgelopen acht jaar niet bereikt zijn met Cultuureducatie met Kwaliteit. En we verwachten dat het overgrote deel van de 54 scholen die in acht jaar tijd hebben deelgenomen aan De Culturele Haven ook zal deelnemen aan KI3T.

Onze prognose met betrekking tot deelnamecijfers baseren we onder meer op de reacties van schoolbesturen op KI3T. Hieruit blijkt in ieder geval dat zij veel kansen zien voor scholen om in een van de trappen deel te nemen en waarde hechten aan de differentiatiemogelijkheden. Ook de koppeling van cultuureducatie aan andere schoolthema's wordt positief beoordeeld, evenals de mogelijkheid die KI3T biedt om cultuur in te zetten bij het bereiken van onderwijskundige doelen zoals talentontwikkeling.

Professionalisering

Uit het onderzoek van Smart Connections blijkt dat een grote groep Flevolandse scholen bezig is met een ontwikkeling waarbij het traditionele opbrengstgerichte leren plaats maakt voor een persoonsgerichte persoonsvormende aanpak. Het is een aanpak die voor de kunsten vertrouwd is en waar veel expertise op is, aangezien binnen cultuuronderwijs het creatief proces een prominente plek kent. In de professionalisering van zowel leerkrachten als kunstvakdocenten en educatoren zien we kansen om hierbij aan te sluiten. We verwachten dat de scholingstrajecten in CmK3 met name gaan over vakoverstijgende, domeinoverstijgende onderwerpen, vanuit procesgerichte didactiek.

We willen daarbij scholingsprogramma's ontwikkelen binnen CmK die duurzaam zijn, vraaggestuurd en zoveel mogelijk gekoppeld kunnen worden aan KI3T. De persoonlijke leervraag staat telkens centraal en theorie en praktijk worden hybride benaderd. Op deze manier reiken we de leerkracht en de school als geheel praktische tools aan die ze direct kunnen toepassen bij de implementatie van het cultuuronderwijs. De combinatie van leren en doen staat centraal in het professionaliseringsprogramma van CmK3. Deze bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een icc'er light variant. Die kan op maat en op lokale schaal worden uitgevoerd. En heeft vooral als focus dat een school visie en doelen doorontwikkelt voor haar cultuuronderwijs, haar bewustzijn vergroot hoe ze cultuuronderwijs wil laten bijdragen aan schoolbrede doelen, draagvlak daarvoor creëert in het schoolteam en er een trekker op school aanwezig die de implementatie van het cultuuronderwijs vervolgens monitort en bijstelt.
- Scholing en intervisieprogramma's voor onze lokale intermediairs, over hun (nieuwe) rol, dialooggericht werken en EVI2.0.

- Teamtrainingen voor scholen, gekoppeld aan wat de school doet en wil binnen het CmK programma, in relatie tot haar visie en school brede ontwikkeling.
- Nascholing aan vakdocenten, bijvoorbeeld op het gebied van culturele competenties, coaching on the job, begeleiding impulsmuziekonderwijs of mediakunst op de scholen, coaching in kader van co-creatie, woordenschatontwikkeling d.m.v. kunst etc.
- Workshops voor schoolteams, cultuurdocenten of educatieprofessionals rond specifieke thema's, bijvoorbeeld onderzoekend en ontwerpend leren, creativiteit, culturele competenties.
- De methodiek van design thinking is voor de medewerkers van penvoerder FleCk een belangrijk punt van verdere professionalisering.
- Met Windesheim PABO Almere en Artez bouwen we verder aan een structurele samenwerking op gebied van werkervaringsplekken voor studenten en deskundigheidsbevordering.

Risicoanalyse

Omdat we een gedegen vooronderzoek hebben gedaan bij scholen en partners, verwachten we geen onvoorziene wijzigingen in ons plan. CmK2 is met alle betrokkenen uitgebreid geëvalueerd en uit die evaluatie hebben we lering getrokken. Dan gaat het niet alleen over de inhoud van CmK3, maar ook over de wijze van samenwerken en het daarvoor noodzakelijke vertrouwen. Het risico bij KI3T ligt bij de actualiteit binnen het onderwijs, de beschikbaarheid van goede vakdocenten en bij de ontwikkelingen in de lokale politiek. Het lerarentekort is nijpend, de gevolgen van corona zijn nog niet te overzien, de druk op de gemeentelijke financiën is groot. Binnen de provincie Flevoland willen we onze krachten bundelen als het gaat om cultuuronderwijs, provinciaal én lokaal. Dat is de enige manier om voldoende slagkracht te ontwikkelen in de komende jaren.

5. Samenwerking penvoerder, onderwijs, culturele instellingen, instellingen voor hoger onderwijs en anderen

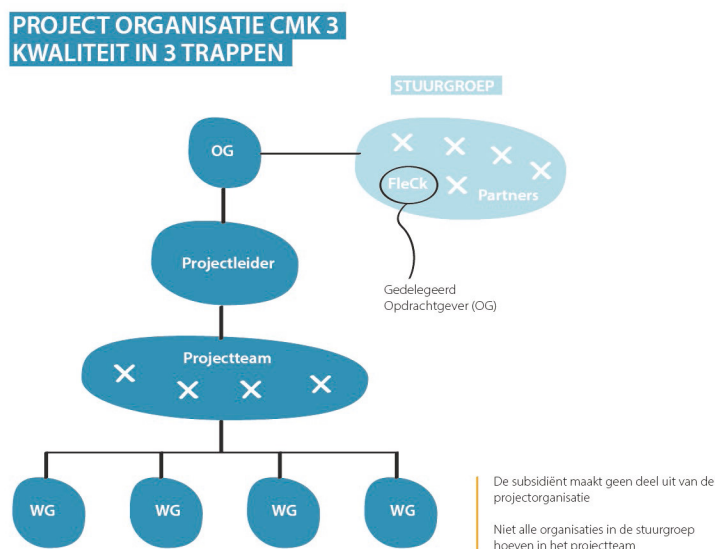
“CmK3 wordt een succes als we elkaars krachten optimaal in beeld hebben en die, samen met de scholen, weten te versterken.” - Monica Sierat, Cultuurbedrijf Noordoostpolder

Taak en rolverdeling binnen de projectorganisatie

FleCk – Expertisecentrum voor Cultuureducatie in Flevoland is het provinciale merk van Stichting de Kubus voor tweedelijns ondersteuning van de binnenschoolse cultuureducatie in Flevoland.

FleCk werkt bij 'Kwaliteit in 3 Trappen' samen met de lokale partners van vijf Flevolandse gemeenten buiten Almere (Lelystad, Dronten, NOP, Urk en Zeewolde). Daarnaast verbindt FleCk zich met de door gemeente, provincie en rijk gesubsidieerde culturele instellingen in Flevoland met een ontwikkelopdracht voor cultuureducatie op de scholen. Dit zijn: BonteHond, Batavialand, Meerpaal, Kubus en Cultuurbedrijf NOP.

In CmK3 werken we vanuit de volgende projectorganisatie.

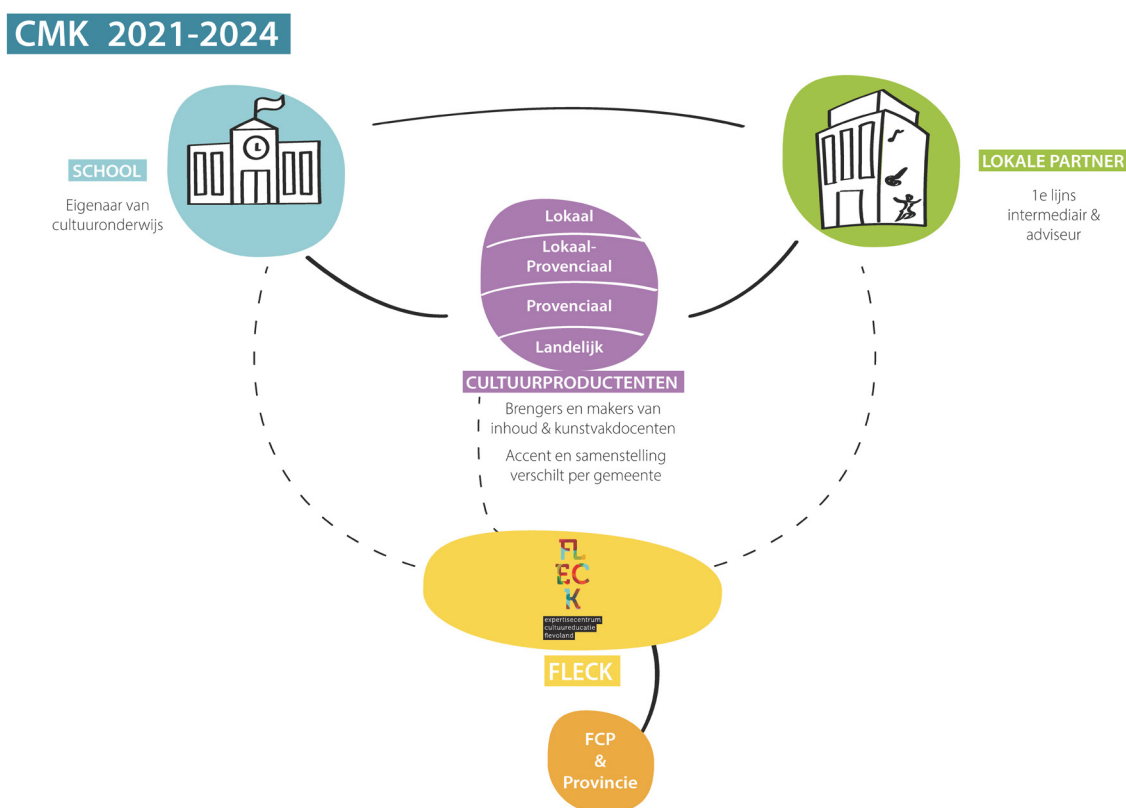

De voor het project eindverantwoordelijke managers van de lokale partners en de directies van Batavialand, BonteHond en FleCk vormen met elkaar een stuurgroep. Zij committeren zich aan het projectplan en de voorgenomen resultaten. FleCk is gedelegeerd opdrachtgever voor de projectleider. Twee keer per jaar wordt de stuurgroep geïnformeerd over de voortgang.

De projectleider werkt samen met het projectteam, waarin inhoudelijk verantwoordelijken van de in de stuurgroep vertegenwoordigde instellingen zitten. Zij komen twee tot vier keer per jaar samen, afhankelijk van de behoefte.

Het programma kent een aantal werkgroepen, die een duidelijke opdracht hebben en termijn. De trekkers van de werkgroepen rapporteren aan de projectleider. Er komt bijvoorbeeld een werkgroep voor het vormgeven van het basisaanbod en verder uitdenken van de kwaliteitscriteria en het trappensysteem, communicatie en pr etc. Deze werkgroep bestaat in eerste instantie uit de lokale partners, BonteHond en Batavialand, maar kan uitgebreid worden met meerdere cultuurproducenten, afhankelijk van de besluiten van de werkgroep met betrekking tot inhoud van het basisaanbod en een eventuele lokale differentiatie hiervan.

De samenstelling van de werkgroepen is breder dan de partners en afhankelijk van de opdracht, bijvoorbeeld met Land Art Flevoland (educatie land art), KAF (architectuur, beeldende kunst), FlevoMeer Bibliotheek / Bibliotheeknetwerk Flevoland (taal, literatuur, leesbevordering en (digitale) geletterdheid).

Taak en rolverdeling binnen het programma Kwaliteit in 3 Trappen

School:

- Alle scholen kunnen meedoen;
- De financiering is een mix van CmK, prestatiebox, scholingsbudget, werkdrukverlagingsmiddelen, gemeentelijk en provinciaal geld;
- De school krijgt een financiële matching bij de 1e, 2e en 3e trap, afhankelijk van de eigen ambitie;
- De school bepaalt wat hij wil en hoe CmK3 past in het curriculum;
- De school committeert zich aan de voorwaarden voor de matching.

FleCk:

- Faciliteert de samenwerking van lokale partners en cultuurproducenten in het maken van selectie van aanbod 1e trap en de co-creatie projecten in de 2e trap;
- Faciliteert en beheert een website waar het aanbod en lesmateriaal verzameld wordt en gecategoriseerd wordt;
- Geeft deskundigheidsbevordering en ontwikkelt netwerk- en kennisdelingsprogramma's;

- Coacht de intermediairs van lokale partners;
- Legt provinciaal advies-, scholings-, activiteiten- en innovatieuren en -budget in bij het CmK3-budget ter versterking van het programma;
- Verzorgt Moneva van het programma.

Lokale partner:

- Is medeverantwoordelijk voor de selectie van lokaal/provinciaal en eventueel landelijk aanbod in de 1e trap en 2de trap;
- Coördineert op vraag van de school passend aanbod in de 1e, 2e en 3e trap;
- Koppelt en levert kunstvakdocenten en cultuurproducenten aan de scholen;
- Begeleidt scholen in de 1e, 2e en 3e trap. Door middel van intake, uitleg Moneva en evaluatie (1e trap) en het begeleiden van de scholen in het komen tot vraagformulering en een plan voor de 2e en 3e trap;
- Combineert haar lokale intermediairstaak met CmK;
- Zet het Moneva programma uit op de scholen.

Cultuurproducent:

- Is medeverantwoordelijk voor de selectie van provinciaal en eventueel landelijk aanbod in de 1e trap en 2e trap;
- Biedt en ontwikkelt aanbod voor de 1e trap en 2e trap;
- Levert kunstvakdocenten en kunstenaars;
- Krijgt de mogelijkheid om te ontwikkelen op de vraag van de school in de 2e en 3e trap;
- Is in staat een structurele relatie aan te gaan met scholen;
- Combineert haar opdracht voor ontwikkeling van educatie met CmK3;
- Werkt mee aan het Moneva programma.

6. Kennisdeling

“Kom maar op met de ideeën uit het land. Wees een brutale FleCk met inhoud!” - Roeland Dekkers, BonteHond

FleCk heeft binnen CmK3 de opdracht de netwerken, kennisdeling en deskundigheidsbevordering vorm te geven. Dat sluit aan bij de provinciale opdracht voor 2021 – 2024. Binnen CmK3 specifiek zetten we in op de volgende vormen van netwerken en kennisdeling, waarbij inspiratie een centrale rol speelt.

- We verbinden ons programma met de landelijke netwerken en kennisdelingsprogramma's van het FCP, het LKCA en de Raad van 12. Om vanuit kennis en ervaringen in Flevoland anderen te inspireren en te helpen, maar ook om veel te leren van succesvolle aanpakken van anderen. Zo hebben wij ons bij het ontwerpen van dit nieuwe programma laten inspireren voor de CmK projecten in Drenthe, Zwolle en Brabant.
- Binnen de provincie is binnen alle professionaliseringstrajecten, ontwikkeltrajecten en co-creatieroutes ruimte kennis op een inspirerende manier met elkaar te delen.
- We maken veel gebruik van beeldmateriaal als het gaat om kennisdeling rond projecten (best practices). Dit blijkt een goede manier om het onderwijs én partners in korte tijd veel informatie te geven. Deze delen we via onze eigen kanalen en nieuwsbrieven maar juist ook via de media van de partners met wie we samenwerken.
- Website en nieuwsbrieven, gedifferentieerd naar doelgroep: po, vo, en bestuurders/beleidsmakers.
- Thematische Cultuurdag voor alle onderwijspartners en culturele partners in Flevoland i.s.m Collage, Windesheim, KIDD en DCH. Een van de opties is om in de komende jaren te kiezen voor een regio Cultuurdag binnen de provincie i.p.v. één dag voor de hele provincie.
- Icc-netwerk: in samenwerking met lokale partners organiseren we een begeleidingstraject voor icc'ers, om icc'ers te versterken in het borgen van cultuurbeleid binnen co-creatietrajecten.
- Netwerk muziek – binnenschoolse en buitenschoolse educatie.

7. Monitoring en evaluatie

“We gebruiken vaak aannames, maar weten we wel echt waarom iets wel of niet lukt?” - Imre Kruis, Meerpaal, Dronten

Ons Moneva programma steken we in op een aantal niveaus.

Culturele instellingen en lokale partners

Alle partners participeren in een stuurgroep die twee keer per jaar bijeenkomt om de voortgang te bespreken en te evalueren. De evaluatie koppelen we aan de geformuleerde projectdoelstellingen CmK3 Kwaliteit in 3 trappen. Daarnaast vindt er tweemaal in de looptijd van het project een uitgebreide evaluatie plaats door een onafhankelijk adviseur in de vorm van een tussenevaluatie en eindevaluatie.

Scholen

Op schoolniveau maken we gebruik van Evi 2.0. Vanaf 2021 wordt Evi 2.0 via het LKCA beschikbaar gesteld aan alle CmK penvoerders. Evi 2.0 is een online zelfevaluatie-instrument waarmee de schooldirecteur en interne cultuur-coördinator/contactpersoon hun doelen voor cultuureducatie evalueren en ondersteund worden om nieuwe doelen te stellen. De thema's die in Evi 2.0 aan bod komen hebben betrekking op de randvoorwaarden van cultuureducatie: visie, deskundigheid, programma en samenwerking. Het instrument is ondersteunend aan de borging van cultuureducatie.

De ingevulde gegevens worden geanalyseerd door een Evi-kennispartner (een universiteit). Deze kennispartner maakt volgens een gestandaardiseerde methode een geanonimiseerde rapportage ten behoeve van monitoringsgegevens voor de partners en subsidienten: resultaten kunnen bijvoorbeeld worden uitgesplitst naar wijk-, gemeentelijk of schoolbestuursniveau. Zie ook bijlage 3: 'Vier scenario's scholen EVI in relatie tot Kwaliteit in 3 Trappen.'

Leerlingen

Gedurende CmK3 doen we ook een impactmeting bij leerlingen. We zullen gedurende vier jaar een aantal leerlingen volgen van een geselecteerd aantal scholen in de provincie. Onze focus ligt op de volgende vragen:

- krijgt de leerling meer en kwalitatief beter cultuuronderwijs?
- krijgt de leerling vakoverstijgend, geïntegreerd cultuuronderwijs?
- is er sprake van de verbinding van het cultuuronderwijs met het curriculum van de school?
- krijgt de leerling binnen én buiten cultuuronderwijs?
- is er sprake van verdieping in de breedte of de diepte?

Mogelijk krijgt dit vorm in een documentaire.

Daarnaast verlenen we onze medewerking aan de het FCP geïnitieerde evaluatiemomenten binnen de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.

8. Planning

We gaan in schoolseizoen 2021-2022 starten met KI3T en het aanbod naar de scholen toe. De overgang van CmK2 naar CmK3 verlangt van de lokale partners, BonteHond, Batavialand en FleCk, dat we onze verschillen moeten omarmen om integraal samen te werken ten dienste van de scholen. Lokaal en provinciaal aanbod willen we samen laten komen binnen een nieuwe gezamenlijke structuur. Daarvoor is vertrouwen nodig, kennis van elkaars krachten en kwaliteiten en een hernieuwd enthousiasme om dat wat is opgebouwd binnen zowel De Culturele Haven als binnen andere projecten met elkaar te verbinden. Hiervoor maken we een opstartjaar in schoolseizoen 2020-2021. Daarin bepalen we samen met bovengenoemde partners de kwaliteitseisen waaraan het basisaanbod moet voldoen en welk aanbod onderdeel zal uitmaken van het basisaanbod in 2021-2022 (met lokale differentiatie). Daarnaast concretiseren we gezamenlijk trap 2 en trap 3 en de bijbehorende processen en maken we een gezamenlijk en lokaal communicatieplan. Zie ook ons projectplan CmK Extra: Onderzoek Vliegende Start CmK3 Flevoland.

De globale jaarplanning 2021 ziet er als volgt uit:

		jan-21	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
	Eenmalig: Voorbereiding - 2021												
1	Hernieuwde kennismaking & komen tot visie op kwaliteit												
2	In kaart brengen huidige projecten & aanbod voor 1e, 2e en 3e trap												
3	Verdiepend onderzoek op scholen naar hun brede behoeftes & context ten aanzien van cultuuronderwijs												
4	Ideeën-ophaal-sessie / bundeling van krachten (sessie januari 2021)												
5	Plan van aanpak voor lokaal-provinciaal kwalitatief aanbod in 3 trappen												
6	Communicatieplan voor CMK3 per gemeente												
7	Presentatie van CMK3 aan Flevolandse basisonderwijs + start inschrijving												
	Ontschotting culturele omgeving/kunst en cultuur voor scholen												
8	Scholen 1e trap schrijven in op aanbod, scholen 2e en 3e trap maken plan												
9	Communicatie resultaat inschrijvingen aan scholen door lokale partner												
10	(Door) ontwikkeling en uitvoer van 8 culturele ontmoetingen (5 lokaal/bovenlokaal, 3 provinciaal)												
11	(Door) ontwikkeling en uitvoer van (3) geselecteerde projecten binnen de klas												
12	Start van (2) nieuwe co-creatielijnen in tweede trap												
13	Bouw + doorontwikkeling van provinciale website voor ontschotting aanbod voor de school												
	Netwerk/kennisdeling												
14	Grote provinciale dag van de cultuureducatie of 3-5 regionale of lokale netwerkbijeenkomsten												
15	Doorontwikkeling communicatie en informatiekanaal												
16	Ontwikkeling van provinciale Flevolandse docentenpoule												
	Professionalisering												
17	Scholen 2e en 3e trap maken plan samen met lokale intermediair												
18	(door) ontwikkeling en uitvoer ICC cursus licht speciaal voor CMK3												
19	(Bij)scholing lokale intermediairs in dialooggericht werken en EVI												
20	(bij) scholingsprogramma Flevolandse kunstvakdocenten												
21	Uitvoer en ontwikkeling van deskundigheidsbevordering												
	Moneva												
22	Publicatie EVI rapport												
23	Scholen vullen EVI in												
24	Schakelgroep bijeenkomst												

Afbeelding 5: Planning